Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työllisyys- ja toimivat markkinat osasto
Kotouttaminen ja maahanmuutto

E 79/2018 vp
6.11.2018

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Asiantuntijalausunto

EUROOPAN KOMISSION TIEDONANTO: Lisää laillisia maahantuloväyliä Eurooppaan: olennainen osa tasapainoista ja kokonaisvaltaista muuttoliikepolitiikkaa

Yleistä:

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyys- ja toimivat markkinat - osaston kotouttaminen ja maahanmuuttoryhmä kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausuntonsa asiassa ja kiinnittää tiedonannossa huomion seuraaviin seikkoihin.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää komission tiedonantoa koskien laillisten maahanmuuttoväylien kehittämistä tervetulleena.

TEM:in näkökulmasta on tärkeää, että tiedonannossa työvoiman maahanmuuton osalta pidetään esillä myös kotouttamisen näkökulmaa. TEM toteaa, että tehokas kotouttaminen on avain maahanmuuton onnistumiselle. Lisäksi tulee huomioida se, että erityyppiset laillisen maahanmuuton väylät vähentäisivät myös painetta turvapaikkamenettelyyn.

Kotouttamisasiat nähdään nykyisin hyvin tärkeänä myös EU-tason keskusteluissa. On kuitenkin tärkeä korostaa, että kotouttaminen kuuluu jäsenvaltioiden kansalliseen toimivaltaan. EU voi vaikuttaa jäsenvaltioiden toimien suuntaamiseen ja ohjaamiseen erilaisin välinein. Lisäksi EU tarjoaa puitteet hyvien käytäntöjen vaihdolle tuomalla eri jäsenmaat yhteen ja tarjoamalla mm. kannustimia eurooppalaisten rahoitusvälineiden avulla.

Työ- ja elinkeinoministeriö tukee komission pyrkimyksiä lisätä ehdotetussa monivuotisessa rahoituskehyksessä kotouttamistoimien taloudellista tukea.

EU:lta saatava rahoitustuki kotouttamistoimenpiteisiin on ollut erittäin tärkeää myös Suomelle ja riittävän tuen saamisen varmistaminen myös jatkossa on olennaista. Esimerkiksi EU:n AMIF-rahastosta rahoitetulla Sylvia-hankkeella voidaan jatkaa pakolaisia vastaanottavien kuntien tukemista vuosien 2018-2019 osalta. Kunnille on varattu lisätukea pakolaisten vastaanottoon noin 5,5 milj. euroa vuosille 2018-2019.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan investointeja kotouttamistoimenpiteisiin, jotka kohdistuvat kaikkiin laillisesti oleskeleviin muuttajiin.

Komission jäsenvaltioille antamat kehotukset kotouttamispolitiikan toimeenpanemiseksi on laajasti huomioitu kansallisessa kotouttamispolitiikassa ja – lainsäädännössä, kuten hallituksen kotouttamista koskevassa toimintasuunnitelmassa (3.5.2016) ja Valtion kotouttamisohjelmassa vuosille 2016—2019 ja kotoutumislain uudistuksessa.

Uudistusten yksi keskeinen tavoite on ollut työelämälähtöisyyden lisääminen, jota on edistetty:

1) Tuomalla työelämälähtöisyys osaksi kotoutumisen edistämistä alusta alkaen. Lähtökohtana on, että kielitaitoa sekä yhteiskunnallisia että työelämävalmiuksia kehitettään rinnakkain.
2) Huomioimalla yksilön aiempi osaaminen ja vahvistamalla yksilöllisiä ja tarvelähtöisiä työllistymispolkuja. Uudistusten myötä on kehitetty monipuolisia väyliä työelämäkontaktien luomiseksi ja osaamisen täydentämiseksi.
3) Käynnistämällä vuoropuhelua työelämän vastaanottavuuden lisäämiseksi ja maahanmuuttajayhteisöjen osallisuuden lisäämiseksi työllisyyden edistämisessä.

Juha-Pekka Suomi
Vanhempi hallitussihteeri